

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه نظرات شورای نگهبان

در مورد اساسنامه های مصوب دولت

(از سال ۱۳۶۹ تا سال ۱۳۹۵)

پژوهشگاه شورای نگهبان

سرشناسه: شورای نگهبان. پژوهشکده شورای نگهبان
عنوان و نام پدیدآور: مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد اساسنامه‌های مصوب دولت؛ (از سال
۱۳۶۹ تا سال ۱۳۹۵) / پژوهشکده شورای نگهبان؛ تنظیم و تدوین (به ترتیب
حروف الفبا) مهدی ابراهیمی ... [و دیگران].
مشخصات ناشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۳۹۶.
ISBN : 978-600-8378-14-3
۱۱۵۳ ص.
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: تنظیم و تدوین: (به ترتیب حروف الفبا) مهدی ابراهیمی، محمد برومند، محمد
بهادری جهرمی، مرتضی حاجی‌علی‌خمسه، محمدعلی فراهانی، یحیی مزروعی‌ایبانه.
یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع: شورای نگهبان -- صورت مذاکرات
موضوع: Shoraye negahban -- Publication of proceeding
موضوع: شورای نگهبان -- مصوبات
موضوع: Shoraye negahban-- Resolution
شناسه افزوده: ابراهیمی، مهدی، ۱۳۵۹ - گردآورنده
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ م ۲۷ ش ۹ / KMH۲۵۱۲
شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۸۲۵۹۵
رده‌بندی دیویی: ۳۹۴/۵۵۰۵

**مجموعه نظرات شورای نگهبان
در مورد اساسنامه‌های مصوب دولت
(از سال ۱۳۶۹ تا سال ۱۳۹۵)**

تنظیم و تدوین (به ترتیب حروف الفبا): مهدی ابراهیمی، محمد برومند، محمد بهادری جهرمی،
مرتضی حاجی‌علی‌خمسه، محمدعلی فراهانی، یحیی مزروعی‌ایبانه.
ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: بهار ۱۳۹۶ - تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۱۴-۳

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه شهید دهقانی‌نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲

فکس: ۰۲۱- ۸۸۳۲۵۰۸۰

تلفن: ۰۲۱- ۸۸۳۲۵۰۴۵

www.shora-rc.ir

nashr@shora-rc.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

پیرو تأکيدات مقام معظم رهبری مبنی بر انتشار نظرات و مذاکرات شورای نگهبان و به منظور انجام یکی از مهم‌ترین وظایف پژوهشکده شورای نگهبان، تاکنون آثاری بیش از ۳۰ جلد، مشتمل بر مذاکرات و نظرات شورای نگهبان به زیور طبع آراسته شده است.^(۱) اینک مجموعه‌ای دیگر از نظرات شورای نگهبان تدوین و در اختیار علاقمندان قرار می‌گیرد.

عنوان کتاب حاضر «مجموعه نظرات شورای نگهبان در مورد اساسنامه‌های مصوب دولت (از سال ۱۳۶۹ تا سال ۱۳۹۵)» است.

قبل از سال ۱۳۶۸ امکان تفویض تصویب اساسنامه‌ها به دولت از سوی مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی پیش‌بینی نشده بود. بعد از بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸ امکان تفویض تصویب اساسنامه‌ها از سوی مجلس شورای اسلامی به دولت به متن اصل (۸۵) اضافه شد، البته با ذکر این قید که این مصوبات نیز مانند مصوبات مجلس شورای اسلامی برای اظهار نظر جهت عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی برای شورای نگهبان ارسال گردد. بنابراین بعد از بازنگری در قانون اساسی، نخستین اساسنامه‌های مصوب دولت (از سال ۱۳۶۹) جهت اظهار نظر به شورای نگهبان ارسال شد و تا کنون نیز این سیر ادامه دارد.

مجموعه پیش‌رو، تمامی مکاتبات دولت و شورای نگهبان پیرامون اساسنامه‌های مصوب دولت را از سال ۱۳۶۹ تا پایان سال ۱۳۹۵ در بر می‌گیرد که در برخی از آن‌ها در مرحله نخست عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی آن‌ها به تأیید شورای نگهبان رسیده است و در برخی دیگر این روند چندین مرحله به طول انجامیده یا عاقبت نافرجام مانده است.

لازم به ذکر است که بر اساس بررسی انجام شده برخی از اساسنامه‌های مصوب دولت، بدون ارسال برای شورای نگهبان، ابلاغ شده‌اند که طبیعتاً این مجموعه به آن‌ها نپرداخته است. البته برخی از اساسنامه‌ها نیز بدون سیر کامل اظهار نظر شورای نگهبان و طی کامل این مسیر توسط دولت ابلاغ شده‌اند که به فراخور آخرین تصویب و ارسال برای شورای نگهبان به آن‌ها اشاره شده است.

ترتیب طرح اساسنامه‌ها در این مجموعه بر اساس تاریخ تصویب نهایی مصوبه در هیأت‌دولت است، هر چند که در نهایت شورای نگهبان عدم مغایرت آن را با شرع و قانون اساسی اعلام نکرده باشد.

همچنین به جهت تکرار زیاد اصول قانون اساسی در اساسنامه‌های ارسالی و نظرات شورای نگهبان، قسمتی با عنوان «اصول مرتبط قانون اساسی» در ابتدای کتاب در نظر گرفته شده است و تمامی اصول مذکور در متن به این قسمت ارجاع شده است. علاوه بر این، بخش دیگری با عنوان

۱. برای اطلاع از منشورات پژوهشکده شورای نگهبان به فهرست انتهایی کتاب مراجعه شود.

«مواد قانونی پرکاربرد» نیز در ابتدای کتاب وجود دارد که به جهت عدم تکرار زیاد برخی از مواد قانونی مستند مصوبه دولت، تنظیم شده است. به جز این موارد، تمامی مواد قانونی مورد استناد دولت و یا مواد اساسنامه‌های مورد ایراد شورای نگهبان در پاورقی صفحه مورد بحث آمده است تا دسترسی مخاطب به مستند مباحث تسهیل گردد.

پژوهشکده شورای نگهبان امیدوار است با تولید و عرضه‌ی این مجموعه‌ها، علاوه بر حرکت در جهت تحقق بخشی از منویات مقام معظم رهبری، خواسته‌ی جامعه‌ی علمی کشور و همچنین مراکز سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی کشور را پاسخ گفته باشد. مسلماً انتشار و عرضه‌ی چنین آثاری می‌تواند ثمره‌ی بیش از سی سال مجاهدت و تلاش شورای نگهبان در پاسداری از شرع و قانون اساسی را در اختیار کلیه‌ی علاقمندان، به ویژه محافل علمی و پژوهشی، اعم از دانشگاهی و حوزوی قرار دهد و به غنی‌تر شدن هر چه بیشتر مباحث فقهی و حقوقی در کشور کمک کند.

در پایان، مراتب تقدیر و سپاس را از زحمات کلیه کارشناسان محترم که در تدوین و آماده‌سازی این مجموعه همکاری داشته‌اند، اعلام می‌نماییم.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

پژوهشکده شورای نگهبان

بهار ۱۳۹۶